

Образложење

I. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у одредбама члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/01, 62/06-др.закон, 116/08- др. закон, 92/11, 99/11-др. закон, 10/13, 55/13, 99/14, 21/16-др.закон и 113/17) и одредби члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др.закон).

Начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, уређен је Законом о платама у државним органима и јавним службама (члан 1. став 1. тачка 3).

Према одредбама члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама коефицијенти за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених, из члана 1. тач. 1), 3), 4) и 5) овог закона утврђују се актом Владе.

На основу овлашћења из наведеног члана закона, донета је Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01, 15/02 – др. уредба, 30/02, 32/02 – исправка, 69/02, 78/02, 61/03, 121/03, 130/03, 67/04, 120/04, 5/05, 26/05, 81/05, 105/05, 109/05, 27/06, 32/06, 58/06, 82/06, 106/06, 10/07, 40/07, 60/07, 91/07, 106/07, 7/08, 9/08, 24/08, 26/08, 31/08, 44/08, 54/08, 108/08, 113/08, 79/09, 25/10, 91/10, 20/11, 65/11, 100/11, 11/12, 124/12, 8/13, 4/14, 58/14 и 113/17-др.закон), којом се утврђују, између осталог, коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. тачка 1) Уредбе.

Основни коефицијент за обрачун и исплату плата запослених утврђен је чланом 2. Уредбе а увећање коефицијената одредбама члана 3. Уредбе.

Чланом 42. став 1. Закона о Влади прописано је да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Доношење Уредбе о изменама и допунама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама има за циљ прецизирање и отклањање недоумица у примени постојећег решења из тачке 1. подтачке 4), као и тачке 2. подтачке 3) Уредбе, према коме је наставнику одељења за децу са сметњама у развоју при редовној основној школи и наставнику одељења за децу са сметњама у развоју при редовној средњој школи предвиђено увећање коефицијента за обрачун и исплату плате за 10%.

Ова одредба има за циљ додатно вредновање послова по основу сложености и одговорности наставницима који у редовним основним и средњим школама раде у одељењима у којима су сва деца са сметњама у развоју, на начин на који је и намера доносиоца овог прописа била у моменту доношења уредбе. Наиме, циљ наведене одредбе Уредбе био је да се препознају наставници који раде само са децом са сметњама у развоју и који ће имати увећан коефицијент у односу на наставнике који у одељењима немају ову категорију деце или имају једно до два детета са сметњама у развоју. Разликовање произилази и из члана 31. Закона о основном образовању и васпитању, којим је прописано

да у једном одељењу могу да буду до два ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом, али се у том случају број ученика умањује за два по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођавањем начина рада, као и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад, односно са учењем језика на коме се одвија образовно-васпитни рад (ИОП1), односно за три по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођавањем циљева, садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада (ИОП2).

Одредбама члана 29. ст. 1-3. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/13, 101/17, 27/18-др.закон и 6/20) прописано је да се настава изводи у одељењу до 30 ученика, у групи, односно појединачно, у складу са школским програмом (став 1); да у једном одељењу могу да буду највише два ученика са сметњама у развоју (став 2); да се број ученика утврђен у ставу 1. овог члана умањује за два по ученику који средње образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана, односно за три по ученику који средње образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођеним и измењеним садржајима и исходима учења (став 3).

Имајући у виду напред наведене одредбе Закона о основном образовању и васпитању и Закона о средњем образовању и васпитању, а према подацима којима располаже Министарство просвете, науке и технолошког развоја, број одељења у редовним основним/средњим школама по нивоу образовања, која имају бар једног ученика који стиче образовање по ИОП1 или ИОП2 јесте:

Основне школе 9233

Средње школе 1423

У наведени број одељења нису урачуната одељења у школама за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, као ни број одељења у редовним основним/средњим школама која су у целини формирана само за ученике са сметњама у развоју.

У погледу броја ученика који су обухваћени образовањем по индивидуалном образовном плану према подацима које су школе доставиле кроз ИС „Доситеј“ укупан број ученика који се образују по ИОП1 је 9.604, а по ИОП2 - 12.971.

Када је у питању формирање одељења у основним средњим школама напомињемо и следеће:

- приликом формирања одељења у средњим школама укупан број ученика (у односу на број ученика предвиђен Конкурсом за упис ученика у средње школе) се смањује за 2 по сваком ученику који се образује по ИОП2 односно за 1 за сваког ученика који се образује по ИОП1, при чему у једном одељењу могу да буду највише два ученика са сметњама у развоју;

- приликом формирања одељења у основној школи укупан број ученика на нивоу разреда се увећава за два по сваком ученику који се образује по ИОП2 односно укупан број ученика на нивоу разреда се увећава за један по сваком ученику који се образује по ИОП1, па се на основу тако формираног броја ученика на нивоу разреда формирају одељења у складу са Правилником о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 73/16, 45/18, 106/20 и 115/20).

Према одредбама члана 7. ст. 4-8. напред наведеног правилника, одељење истог разреда може да има до 30 ученика (став 4.); број одељења на нивоу разреда зависи од

укупног броја ученика на нивоу тог разреда, при чему се одељења формирају на следећи начин:

- 1) једно одељење за највише 30 ученика;
- 2) два одељења, уколико је на нивоу разреда од 31 до 60 ученика;
- 3) три одељења, уколико је на нивоу разреда од 61 до 90 ученика;
- 4) четири одељења, уколико је на нивоу разреда од 91 до 120 ученика;
- 5) пет одељења, уколико је на нивоу разреда 121 до 150 ученика. (став 5);

да се следствено томе формирају одељења и за већи број ученика од 150 (став 6); да у једном одељењу могу да буду до два ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом (став 7); да се број ученика утврђен у ставу 4. овог члана умањује за два по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана (ИОП1), односно за три по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођеним стандардима (ИОП2) (став 8).

Наведена решења су у складу са одредбама Закона о основном образовању и васпитању (члан 31. став 2-7), којима је прописано да одељење истог разреда може да има до 30 ученика (став 2); да, узетно, одељење истог разреда може да има до 33 ученика уз сагласност Министарства (став 3); да, у једном одељењу могу да буду до два ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом (став 4); да се број ученика утврђен у ставу 2. овог члана умањује за два по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођавањем начина рада, као и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад, односно са учењем језика на коме се одвија образовно-васпитни рад (ИОП1), односно за три по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођавањем циљева, садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада (у даљем тексту: ИОП2) (став 5); да се образовно-васпитни рад од првог до четвртог разреда може да се организује и у комбинованом одељењу (став 6); да комбиновано одељење састављено од ученика два разреда може да има до 15 ученика, а одељење од три или четири разреда до десет ученика (став 7).

Дакле, намера законодавца је да се наставницима у редовним основним и средњим школама који у одељењу имају до два ученика који се образују по индивидуалном образовном плану, олакша рад кроз умањење броја ученика у разреду, а не да се њихов рад додатно вреднује увећањем коефицијента, у складу са чим за ову намену у буџетима школа нису планирана ни обезбеђивана средства. Међутим, становиште Врховног касационог суда, по пресуди Рев2 3202/2018, је да наставнику, без обзира на број ученика са сметњама у развоју у одељењу, припада право на увећање коефицијента за 10%.

Из тог разлога, Министарство просвете, науке и технолошког развоја суочило се са великим бројем захтева за плаћање по основу извршних пресуда донетих у радноправним споровима пред надлежним судовима за увећање коефицијента на које се обрачунава камата, као и трошкова поступка, за шта у складу са претходно наведеним нису планирана средстава.

Процењени трошкови по постојећим и могућим новим пресудама у корист наставника, према елементима за обрачун плата за последње три године, као и просечног броја извршилаца (наставника) по једном одељењу, примењујући члан 3. Уредбе, на име исплате разлике плата, по ИОП-у износе су 12.770.797.387,00 динара. На овај износ треба додати трошкове парничног поступка који су у просеку око 65.000 динара по једном спору, што укупно износи око 1.467.375.000,00 динара.

Због свега наведеног предлаже се измена и допуна ове уредбе, ради отклањања недоумица у њеној примени, прецизирањем да право на увећање коефицијента за 10% припада само запосленим наставницима у одељењима основних и средњих школа која су формирана за ученике са сметњама у развоју у којима сви ученици стичу образовање по ИОП1 и ИОП2.

Циљ је да се на овај начин јасно искаже опредељење за додатним увећањем коефицијента одређеним категоријама запослених, као и да се предупреду даљи судски спорови и, по основу потраживања запослених наставника, одлив средстава из буџета која нису планирана ни обезбеђена.

Измене и допуне наведене уредбе не изискују додатна финансијска средства, јер се на предложен начин спречава двосмислено тумачење наведене одредбе која је довела до великог броја тужби.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога уредбе – предложене су измене и допуне у члану 3. тачка 1. Уредбе, која се односи на увећање коефицијената, подтачка 4) која се односи на запослене у школи за децу ометену у развоју и наставника одељења за децу са сметњама у развоју при редовној основној школи за 10%, на начин којим се уређује увећање коефицијента у овој подтачки само за наставнике у школи за ученика са сметњама у развоју – 10%. Такође, додаје се подтачка 4а) како би се посебно прописало увећање коефицијента за наставника у редовној школи када ради у одељењу које је формирано само за ученике са сметњама у развоју, у којима сви ученици стичу образовање по ИОП1 и ИОП2 – 10%.

У тачки 2. која се односи на увећање коефицијената из члана 2. ове уредбе за средње школе, предлаже се измена подтачке 3) која се односи на запослене у школи за децу ометену у развоју и наставника одељења за децу са сметњама у развоју при редовној средњој школи – 10%, ради прецизирања, односно уређивања увећања коефицијента само за школе за ученика са сметњама у развоју – 10%, и додаје се подтачка 3а) како би се посебно прописао додаток на плату за наставника у редовној школи када ради у одељењу које је формирано само за ученике са сметњама у развоју, у којима сви ученици стичу образовање по ИОП1 и ИОП2 – 10%.

На овај начин врши се и термиолошко усклађивање са Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18-др. закон, 10/19 и 6/20) којим је, одредбама члана 76. прописано да се детету, ученику и одраслом коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

Чланом 2. Предлога уредбе уређује се ступање на снагу и примена Уредбе.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УРЕДБЕ

За реализацију ове уредбе није потребно обезбедити финансијска средства у Буџету Републике Србије за 2021. годину и наредне две буџетске године на разделу Министарства државне управе и локалне самоуправе.

За спровођење ове уредбе обезбеђена су средства у буџету Републике Србије за 2021. годину на разделу Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Средства за предметне намене планирана су у оквиру средстава за исплату плата, додатака и накнада запослених (апропријација 411), социјалних доприноса на терет послодавца (апропријација 412) и трансфера осталим нивоима власти (апропријација 463) и то за:

- Основно образовање: Глава 26.1-Основно образовање, Програм 2003- Основно образовање, Функционална класификација 910, Програмска активност 0001- Реализација делатности основног образовања; апропријација 411-Плате, додаци и накнада запослених 49.677.016.000,00 динара, апропријација 412-Социјални доприноси на терет послодавца 8.292.293.000,00 динара; апропријација 463-трансфер осталим нивоима власти 20.751.171.000,00 динара.

- Средње образовање: Глава 26.2-Средње образовање, Програм 2004-Средње образовање, функционална класификација 920,

1) Програмска активност 0001-Реализација делатности средњег образовања и образовања одраслих; 411-Плате, додаци и накнада запослених 23.696.612.000,00 динара, апропријација 412-Социјални доприноси на терет послодавца 3.941.642.000,00 динара; апропријација 463-трансфер осталим нивоима власти 8.815.283.000,00 динара

2) Програмска активност 0003-Подршка раду школа од посебног интереса за Републику Србију 411-Плате, додаци и накнада запослених 382.982.000,00 динара, апропријација 412-Социјални доприноси на терет послодавца 62.414.000,00 динара; апропријација 463-трансфер осталим нивоима власти 116.602.000,00 динара.

За спровођење ове уредбе нису потребна додатна средства у Буџету РС за 2021. годину и наредне две буџетске године на разделу Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Финансијски ефекти измене Уредбе УКУПНО износе 115.736.015.000,00 динара и ова средства обезбеђена су у буџету за 2021. годину на разделу Министарства просвете, науке и технолошког развоја.